

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

LXXII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

Hieronymus fuit, vel Beda potius, cum in Prov. c. XXVII. ita diceret: Ideo sine fine poenas luunt, quia voluntatem habuerunt, sine fine peccandi, si naturam haberent, sine fine vivendi. Similiter Gregorius, Dial. lib. IV. c. XLIV. Iniqui ideo cum sine deliquerunt, quia cum sine vixerunt. Nam voluissent utique, si potuissent, sine fine peccare. Ostendunt enim, quia in peccato semper vivere cupiunt, qui nunquam desinunt peccare, dum vivunt. Ad magnam ergo iustitiam iudicantis pertinet, ut nunquam careant supplicio, qui in hac vita nunquam voluerunt careere peccato. Ita Procopius, in Es. c. XXXIIX. Relicti in morte, non virtutibus promoventes sunt, immo nec peccantes, sed tempus iudicii expectantes. Ita Olympiodorus, in Eccles. c. IX. In inferno practica operationes esse non possunt . . . . . ad id solum delati sunt ad infernum, ut aeternis, torqueantur suppliciis. Ita Damasienus, libro contr. Manich. In inferno nulla vitii aut peccati actio futura est. Ita Nicolaus de Lyra, in Eccl. IX. In inferno non est opus ad merendum. Ita Strabus in glossâ ordinariâ, in librum Ecclesiastici, in c. XIV. Post mortem non est tempus operandi, sed mercedem recipiendi. Ita Thomas Aquinas, Part. III. Qu. LII. Obijciatur, Christum non descendi se ad aliquod malum. Respondet, inferos significare malum poenae, non culpae. Postremo, Joannes Picus de Mirandulâ, Apol. Conc. II. in damnatis praeteritorum tantum peccatorum reatum & maculam remanere dicit, ob qua puniuntur in aeternum, peccati vero novi alicujus actum in iis nullum agnoscit. Addendus est, quem initio pro duxerat, Augustinus, Ench. c. VI. Ad damnatos, quod attinet, facultatem iis peccandi omnem non inscitè Augustinus adimit. Is etenim de malis in inferno damnatis, & bonis in caelo glorificatis, verba faciens, ita affirmat: nec bonis voluntas, nec malis facultas peccandi esse potest.

LXXII. Duodecimum argumentum Sanfordus promit ex naturâ poenarum infernalium, quæ in passione merâ consistit. Verba hæc sunt: Et cui quæso ignotum est, infernum tantum patiendi locum esse, non autem agendi? quodque anima damnati hominis ita penis obruatur, ut ne cogitationem quidem ullam concipere possit, quæ ad peccatum vergat? Passionis locum esse infernum, haud immeritò extra dubitationis aleam ponit Sanfordus. Est enim infernus locus poenarum. Poenæ autem formaliter in passionibus & privationibus consistunt. Poena quippe nihil aliud est, quam inordinatio quædam & privatio debitæ perfectionis, cum sensu passionis cujusdam conjuncta. Sicut qui carceris subit poenam, libertate à naturâ sibi & lege Reip.

con-

concessâ, & qui capite plectitur, membro, ad integram corporis sui perfectionem pertinente, privatur, ibi non sine animi, hic non sine corporis patientis sensu. Præterea cum Sacræ literæ infelicitium in inferno animarum supplicia describunt, passivis ubique vocabulis, aut passionem inferentibus utuntur. Vocant ignem, at ignis non nisi passiones excitat in humano corpore. Appellat vermem rodentem. At rodi passionis est. Qui in inferno sunt, plangunt & lugent & clamant & ululant & plorant & dentibus strident. At talia vel passiones sunt vel passionis signa. Et quis ignorat, inferni propria hæc esse, abjici à facie DEI, mori æternâ morte, separari ab omni gaudio, condemnari ac perdi, premi iræ Divinæ magnitudine, torqueri à diabolis, dolere corpore, horrere animâ? At hæc singula subire, pati est, non agere. Denique ipsa iustitiæ Divinæ hoc indoles requirit, ut qui mala perpetravit, mala perpetiatur. Quod innuit Abraham, epuloni respondens: *Τίνοι, μωδῆτι, ὅτι ἀπίλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῷ ζωῆ σου, καὶ λάζαρος ὁμοίως τὰ κακὰ τῶν δι' ὅδε παρεκαλεῖται, σὺ δὲ ἰδούσῃ;* Fili, memento, te bona tua recepisse in vitâ tuâ, & Lazarum similiter mala, nunc autem hic solamen recipit, tu verò cruciaris. Luc. XVI. 25. Prosper Aquit. Libr. III. de vitâ Contempl. c. XII. idem ex Matth. XXII. 13. probat hunc in modum: Nonne ad hæc obmutescentes, & quid excusationis referant, non habentes, dicit: ligate eos manibus & pedibus & mittite in tenebras exteriores, ibi erit stetus & stridor dentium, ubi vermis eorum non morietur & ignis eorum non exstinguetur. Et quid est obmutescentes manibus & pedibus ligari, nisi in inferno, ubi DEO nemo confitetur, actione privari? Sicut in exteriores tenebras mitti, nihil aliud erit, nisi à Domino, qui est mentium lumen expelli? Jam ubi mera passio est, ubi actionis perpetua privatio, ibi vel bona vel mala agere damnatos impossibile est. Cujus argumentationis vis efficacius adstringitur, si pœnarum infernalium excellentiam, de quâ supra diximus, accuratius intueamur. Si enim infernalium pati supplicia, ceu Prosper pergit describere, est, à gaudio Divinæ contemplationis excludi, beatissimâ sanctorum omnium societate privari, fieri patriæ coelestis extorrem, mori vitæ beatæ, morti vivere sempiternæ, in æternum ignem cum Diabolo & angelis ejus expelli, ubi sit mors secunda damnatis exilium, vitæ supplicium, non sentire in illo igne, quod illuminat, sentire, quod cruciat, exundantis incendii terribiles crepitus pati, Bara-

Abri fumantis amarâ caligine oculos obcæcari, profundo gehenna fluctuantis immergi, edacissimis in æternum dilaniari vermibus, nec finire; quomodo damnatis vel facultas erit vel tempus, quo sive ad malum sive ad bonum flectere cogitationes queant, adeoque peccare?

LXXIII. Sequitur argumentum decimum tertium, ab absurdo petitum, apud eundem Sanfordum: *Quid aliud sibi vult illa vel minutissima aqua guttula, negata diviti, nisi ut doceatur, damnatis denegatum esse, quodcumque vel ex minimâ parte ad illorum solamen faciat? solamen verò damnato homini hoc aliquod esset, si illi divinam majestatem ledere, quoquomodo, permetteretur.* Infernale supplicium absolutissimam quandam pœnarum omnium officinam esse, id est, cruciatus omnes, quotquot vel sunt vel cogitari possunt, includere, excludere verò omne id, quod solatio damnatis qualicumque esse aut adferre refrigerium possit, palam est, partim ex accuratâ harum pœnarum ubique S. Literarum descriptione, quibus sive nomina tribuit, omnium, qui unquam fuerunt, aut sunt, cruciatuum, sive eorumdem vehementiam & atrocitatem exquisitissimis sententiis exprimit, sive denique per exempla omnis immanitatis & doloris ad horrorem usque depingit; partim ex analogiâ cum ineffabili cœlestis vitæ gaudio, quod sicut *neque oculus vidit, neque auris audivit, neque in cujusquam cor ascendit, quid præparaverit DEus diligentibus ipsum*, I. Cor. II. 9. ita, quam ne cogitanda sint animo, aut comprehendenda mente, aut enuncianda sermone inferorum mala, ex contrario nos intelligere facit; partim deniq; ex illusterrimis Sac. Scripturæ locis: Zach. IX. 11. Ubi lacus infernalis *cisterna* vocatur, *in quâ nulla sunt aqua*; & Luc. XVI. 24. Ubi epuloni, inter inferos versanti *guttula extremi digiti ad linguam ejus refrigerandam denegatur.* Quæ cum ad literam intelligi nequeant, defectum omnium solatii, privationem omnium spei atque recreationis cujuslibet, quam undecunque aut animo aut corpore capere poterant, significare necesse est. Quam in rem ex antiquis Ecclesiæ Doctoribus nonnullos audire, operæ pretium est. Hieronymus, in Zach. IX. ad verba: *ex lacu, in quo non est aqua*, notat: *qui vinciti tenebantur in carcere inferni, in quo non est ulla misericordia; item: qui posset suffocare magis quam refrigerare sitientem; & in tantum non habebat, dives purpuratus, ulla aquarum refrigeria, ut extremi digiti pauperis, tincti in aqua*

Abstrahere
 refrigerium
 aqua guttu
 Anim. p. 64
 ni, & partim
 Gregorius
 c. XXVII. de
 deorum non
 in enim: pater
 ventum digni
 hæc flammâ
 dere non tunc a
 de abundantia d
 in verbis divit
 sponderit.
 est, qui hic ag
 bus subtiliter,
 gavit. Ap
 la mopia com
 bene solum lacu
 veri rone dicit
 procius solati
 guttula ca
 re &, que
 tem Divina
 animi, vine
 ferre supren
 tulantiâ &
 tenis confu
 runt, quos
 tur: ita pe
 fus eos, qui
 moribus
 etâ magna
 Juvenalis

Abstrahere